

Gezag

2 ■ 2021

Colofon

- **Missie** JurisDidact streeft ernaar kennis en inzicht bij juristen te verhogen en de ontwikkeling van het professioneel handelen te bevorderen door middel van onafhankelijke, individuele nascholing.
- **PO-punten** 3
- **Geldigheid** U kunt de eindtoets maken zolang deze in uw online persoonlijk dossier staat vermeld.

- **Redactie** Mr. Pieter Dorhout, hoofdredacteur
Mr. dr. Chana Grijsen
Prof. mr. dr. Charlotte Phillips
Prof. mr. dr. Lies Punselie
- **Docenten** Prof. mr. dr. Lies Punselie
Mr. Ivo Pieters
- **Uitgever** Igno Ketelaars
- **Vormgeving** Roelof Koster Design, Mildam
- **Foto omslag** Splinter Photography, Job Jonathan Schlingemann

© 2021 JurisDidact, Gorssel

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

- **Bestellingen** De basisprijs van een programma is € 189,50 (excl. btw), tenzij anders vermeld. Bij gelijktijdige bestelling vanaf 4 programma's geldt korting. Zie hiervoor de website van JurisDidact. JurisDidact legt de gegevens van bestellers vast voor verwerking van de bestelling. De gegevens kunnen door ons worden gebruikt om u te informeren over relevante producten en diensten, tenzij u te kennen hebt gegeven hiertegen bezwaar te hebben.
- **Certificaten** Certificaten worden alleen toegekend aan kopers van losse programma's.
- **Administratie** Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u deze gegevens door te geven aan de klantenservice van JurisDidact: Parallelweg 25, 7213 VT Gorssel.
- **Algemene voorwaarden** Levering en diensten geschieden volgens de Algemene voorwaarden van MOCuitgevers BV, gedeponeed bij de Kamer van Koophandel onder nummer 6469182. Een exemplaar van deze voorwaarden zal op verzoek worden toegezonden. De voorwaarden zijn te raadplegen via www.mocuitgevers.nl.

Inhoud

Inleiding – 4

Pre-toets – 7

Blok A

Inhoud, ontstaan en wijziging van gezag

A1 Inleiding – 9

A2 Ontstaan gezag van rechtswege – 11

A3 Aantekening in gezagsregister – 14

A4 Rechterlijke beslissingen over wijziging van gezag – 14

A5 Rol van de advocaat in gezagsprocedures – 27

Blok B

Geschillen over gezamenlijke gezagsuitoefening

B1 Algemeen – 33

B2 Geschillen over zorgregeling – 35

B3 Verhuisgeschillen – 36

B4 Overige gezagsgeschillen – 37

B5 Rol van de advocaat – 41

Afkortingenlijst – 44

Antwoorden pre-toets en casuïstiek – 45

Literatuur en noten – 51

Toetsvragen – 53

Inleiding

Een onderwerp binnen het personen- en familierecht dat geregeld aanleiding geeft tot gerechtelijke procedures is het gezagsrecht. Kinderen worden geboren in allerlei omstandigheden. Zo kan een kind geboren worden binnen een door middel van een huwelijk of op geregistreerd partnerschap geformaliseerde relatie van de ouders, binnen een informele samenleving van de ouders of na vluchtig seksueel contact, waarbij het nog onduidelijk is of de ouders samen een gezin willen gaan vormen. Soms blijkt dat de biologische vader verder niets met het kind te maken wil hebben of dat hij juist wel zijn verantwoordelijkheid wil nemen, maar dat hem de pas wordt afgesneden door een moeder die hem daartoe geen ruimte wil bieden. Binnen dit speelveld van verschillende omstandigheden en emoties is het recht nodig om orde te scheppen. Aan de familierechtadvocaat is het de taak om ouders te begeleiden in hun zoektocht naar mogelijkheden en onmogelijkheden. Het uitgangspunt van het gezagsrecht is dat als een kind twee juridische ouders heeft, deze zo veel mogelijk samen het gezag uitoefenen. Gezag ontstaat evenwel niet in alle gevallen automatisch van rechtswege en is ook niet in alle gevallen even eenvoudig kenbaar. Verder blijkt dat zowel wanneer gezag gezamenlijk wordt uitgeoefend als wanneer het door één ouder wordt uitgeoefend (eventueel samen met een andere persoon), de verzorging en opvoeding van een kind een bron kan vormen voor conflicten. Wie de uiteindelijke zeggenschap over het kind heeft, wordt in belangrijke mate bepaald door het gezagsrecht, maar de gezagdrager moet ook rekening houden met wettelijke voorschriften, zoals de leerplicht en het recht van het kind op contact met voor hem belangrijke andere personen. Dit alles maakt dat voor de familierechtadvocaat een gedegen kennis van het gezagsrecht belangrijk is in de advisering van cliënten. Deze cursus biedt een algemene introductie over hoe gezag, al dan niet van rechtswege, wordt verkregen en besteedt vervolgens met name aandacht aan conflicten over de verkrijging van gezag of de gezagsuitoefening en de rol van de advocaat daarin.

De cursus bestaat uit de volgende twee blokken:

Blok A **Blok B**

Inhoud, ontstaan en wijziging van gezag **Geschillen over gezamenlijke gezagsuitoefening**

Blok A geeft een overzicht van wat gezag inhoudt en welke verschillende soorten gezag er zijn. En verder wie in welke situatie is of kan worden belast met het gezag en of, en zo ja, in hoeverre de rechter daar wijziging in kan aanbrengen. Blok B gaat in op hoe om te gaan

met geschillen die over de gezagsuitoefening kunnen ontstaan, waarbij de meest voorkomende geschillen de revue zullen passeren.

Lees in deze cursus voor ‘hij’ ook ‘zij’ en voor ‘zijn’ ook ‘haar’, etc.

■ Doelstellingen

Na afloop van deze juridische nascholing:

- kunt u beargumenteerd uitleggen hoe gezag tot stand komt en kan worden gewijzigd;
- kunt u cliënten adviseren over de eventuele stappen die zij moeten zetten om hun ouderrol gezamenlijk of juist als enkele ouder vorm te kunnen geven;
- bent u bekend met de criteria aan de hand waarvan de rechter oordeelt over het omzetten van eenhoofdig gezag in gezamenlijk gezag of omgekeerd;
- bent u bekend met de criteria aan de hand waarvan de rechter een beslissing neemt over een aan hem voorgelegd geschil over de gezagsuitoefening;
- bent u bekend met de rol die van u als advocaat wordt verwacht in procedures betreffende het gezag over een kind.

■ Opmerking

Deze nascholing is in twee gedeelten, Blok A en Blok B, door te werken. U zult voor Blok A ongeveer twee uur nodig hebben en voor Blok B één uur.

■ Criteria toets

U slaagt voor de eindtoets als u minimaal 6 van de 10 vragen juist heeft beantwoord. U kunt tweemaal herkansen.

■ Over de docenten

Mr. Ivo Pieters is advocaat/mediator te Leiden. Tevens is hij (kinder) rechter-plaatsvervanger in de Rechtbank Rotterdam en raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden. Hij is als docent verbonden aan de Stichting Studiecentrum Rechtspleging (SSR), het opleidingsinstituut van de rechterlijke macht en aan Post Academisch Onderwijs van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Hij schrijft voor diverse tijdschriften, zoals het *Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht (FJR)* en *Rechtspraak Familierecht (FRF)*.

Prof. mr. dr. Lies Punselie is hoogleraar familierecht, in het bijzonder jeugdrecht aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Naast haar functie aan de universiteit is zij raadsheer-plaatsvervanger in het Gerechtshof Den Haag en docent aan het Instituut van Mediation en Familierecht Opleidingen (IMFO), het opleidingsinstituut van de vFAS. Zij is redactielid van het *Echtscheidingsbulletin (EB)* en medewerker van de *Groene Serie Personen- en familierecht, Tekst & Commentaar* en het tijdschrift *Rechtspraak Familierecht*.

Om voor uzelf te bepalen wat uw kennisniveau is van dit onderwerp, kunt u vrijblijvend de pre-toets maken. De resultaten van de pre-toets tellen niet mee voor uw eindscore.

- 1 Walter en Ann wonen samen als er binnen hun relatie een kind wordt geboren. Walter heeft de baby voor de geboorte erkend. Een jaar later treden Walter en Ann in het huwelijk. Oefenen Walter en Ann nu het gezamenlijk ouderlijk gezag uit over het kind?
  - A Ja.
  - B Nee.
  - C Ja, maar alleen als dat op hun beider verzoek in het gezagsregister is aangetekend.
  - D Ja, maar alleen als de rechter een verzoek van Walter om hem gezamenlijk met Ann met het gezag te belasten heeft toegewezen.

- 2 Kan voogdij van rechtswege ontstaan?
  - A Nee.
  - B Ja, maar alleen in geval van overlijden van een ouder die samen met een ander is belast met gezamenlijk gezag op grond van art. 1:253t BW.
  - C Ja, maar alleen ingeval een ouder bij testament een voogd heeft benoemd.
  - D Ja, maar alleen ingeval een ouder in het gezagsregister heeft laten aantekenen wie na zijn dood als voogd het gezag over zijn minderjarige kind(eren) zal uitoefenen.

- 3 Yvette en Lauren hebben een geregistreerd partnerschap en hebben dat nog niet beëindigd, maar zijn feitelijk wel uit elkaar. Lauren heeft een nieuwe vriend, Erik, en na een voorspoedige zwangerschap wordt een kind geboren. Lauren geeft na de geboorte aan Erik toestemming om het kind te erkennen. Wie heeft/hebben het gezag over het kind?
  - A Yvette en Lauren.
  - B Lauren.
  - C Lauren en Erik.
  - D Yvette.

- 4 Stel, ongeacht uw antwoord op de vorige vraag dat Lauren en Erik het gezag uitoefenen over Lucia. Lauren raakt aan de drank, maakt schulden en raakt aan lager wal. Zij wordt door de rechter onder curatele gesteld. Als Lucia dertien jaar oud is, moet zij een liesbreukoperatie ondergaan. Wie moet/moeten toestemming geven voor de operatie?

- A Lauren en Erik.
- B Erik.
- C Erik en de curator.
- D Erik en Lucia.

5 Joke en Willem zijn de ouders van de in 2019 geboren Maribel. Willem heeft Maribel erkend, maar over het gezag hebben Willem en Joke nooit wat geregeld. Aan de relatie komt een einde en dat gaat gepaard met veel ruzie. Willem ontdekt dat hij niets te vertellen heeft over Maribel en hij verzoekt de rechtbank om hem samen met Joke te belasten met gezag over Maribel. De rechter stelt vast dat de ruzies en conflicten tussen Willem en Joke dermate heftig zijn dat het onaanvaardbare risico bestaat dat Maribel klem of verloren raakt tussen Joke en Willem en niet te verwachten is dat hier binnen afzienbare tijd verbetering in zal komen. Betekent deze constatering dat de rechter het verzoek zal moeten afwijzen?

- A Ja.
- B Ja, maar alleen als de afwijzing ook in het belang van het kind noodzakelijk is.
- C Nee, de rechter heeft speelruimte.
- D Nee, de rechter mag het verzoek alleen afwijzen als hij dat in het belang van het kind noodzakelijk acht.

6 Lea en Tom, gescheiden, hebben het gezamenlijk gezag over hun zoon Dayan. Dayan verblijft volgens de afspraken tussen Lea en Tom, die zijn vastgelegd in een echtscheidingsconvenant, om de week bij Tom. Lea komt bij u en wil zo spoedig mogelijk een Raadsonderzoek naar de volgens Lea zorgelijke huiselijke situatie van Tom en zijn nieuwe vriendin. Volgens Lea wordt er elke dag geblowd en krijgt Dayan nauwelijks aandacht als hij er is. Zij wil dan ook dat Dayan in elk geval doordeweeks steeds bij haar is. Wat adviseert u Lea?

- A Een kortgedingprocedure starten.
- B Een procedure tot wijziging van de zorgregeling ex art. 1:253a BW starten.
- C Dayan niet meer naar Tom laten gaan.
- D Een procedure tot het verkrijgen van eenhoofdig gezag starten.

7 Gemma heeft met Angelo het gezamenlijk gezag over Simone. Zij zijn gescheiden. Gemma wil met Simone naar haar ouders in Suriname op vakantie. Angelo weigert hiervoor toestemming te geven. Gemma komt bij u. U heeft Angelo een brief geschreven waarin u nogmaals om toestemming vraagt, maar via zijn advocaat heeft Angelo laten weten geen toestemming te willen geven. Gemma vraagt u de snelste manier om haar verzoek aanhangig te maken.

- A U vraagt de advocaat van Angelo om verhinderdata en met uw verhinderdata dient u een verzoek ex art. 1:253a BW in.

- B** U dient een verzoek ex art. 223 Rv in.
- C** U start een kort geding.
- D** U dient een verzoek tot verkrijging eenhoofdig gezag in.
- 8** U behartigt de belangen van Memphis, de vader van Jackie (dertien jaar) en Vivianne (elf jaar). Memphis is gescheiden van Estelle en zij hebben het gezamenlijk gezag over Jackie en Vivianne. U hebt voor Memphis een verzoek gedaan tot wijziging van de zorgregeling. Memphis vraagt u om te zorgen dat beide kinderen door de rechter worden gehoord. Wat zegt u tegen Memphis over de mogelijkheden?
- A** Jackie zal worden gehoord, Vivianne niet.
- B** De rechtbank zal standaard beide kinderen oproepen.
- C** U kunt een briefje naar de rechtbank sturen met het verzoek om ook Vivianne te horen.
- D** Het kindgesprek is aan de rechtbank, daar kunt u niets aan doen.
- 9** Jesse en Merel hebben een tweeling die in 2015 is geboren, twee dochters. Jesse heeft zijn dochters erkend. Hij heeft geen gezag over hen. Hij en Merel zijn vergeten dat te regelen. Jesse en Merel zijn vrij snel na de geboorte uit elkaar gegaan en zijn een co-ouderschap overeengekomen. Dat loopt allemaal goed. Er ontstaat tussen Jesse en Merel echter een conflict over een BMR-vaccinatie van de twee dochters. Merel wil de kinderen laten inenten en Jesse niet. Jesse komt bij u. Kunt u wat voor hem betekenen?
- A** Ja, er is co-ouderschap en dan is toestemming van beide ouders nodig.
- B** Ja, gezamenlijk gezag is vergeten, maar de situatie van Jesse en Merel lijkt op die van een gezamenlijk gezag en dan wordt aangenomen dat ook toestemming van beide ouders is vereist.
- C** Nee, deze vaccinatie is onderdeel van een rijksvaccinatieprogramma en dus verplicht.
- D** Nee, Merel heeft het eenhoofdig gezag en mag dus beslissen.
- 10** Famke en Ernst-Jan zijn de ouders van Jazzlinn. Zij zijn niet gehuwd geweest, maar hebben wel het gezamenlijk gezag. Famke en Ernst-Jan zijn uit elkaar. Ernst-Jan ziet dat Famke allerlei filmpjes opneemt met Jazzlinn en die online zet. Ernst-Jan wendt zich tot u en vraagt u of dit mag.
- A** Ja, op grond van art. 8 EVRM mag iedereen zelf bepalen wat hij of zij in zijn gezin doet.
- B** Ja, het plaatsen van filmpjes valt niet onder het gezamenlijk gezag.
- C** Nee, Ernst-Jan moet hiervoor toestemming geven, dit valt onder het gezamenlijk gezag.
- D** Nee, tot achttien jaar mag dit niet.

■ Terminologie

Het gezag over minderjarige kinderen is geregeld in titel 14 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Minderjarigen staan onder gezag. Dat is bepaald in art. 1:245 lid 1 BW. Dat klopt niet helemaal, want er zijn ook minderjarigen die niet onder gezag staan, bijvoorbeeld als een minderjarige vrouw een kind baart. Als minderjarige is zij onbevoegd tot gezag (art. 1:246 BW) en dat betekent dat de rechter zal moeten bepalen hoe in het gezag wordt voorzien. Dat kan bijvoorbeeld door de minderjarige moeder meerderjarig te verklaren (art. 1:253ha BW) of door een voogd te benoemen (art. 1:241 BW). Bedoeld wordt dan ook dat minderjarigen onder gezag behoren te staan en als dat niet zo blijkt te zijn, dat er zo snel mogelijk in wordt voorzien dat de minderjarige alsnog onder gezag komt te staan.

Overigens zijn niet alleen minderjarigen onbevoegd tot gezag, maar ook zij die onder curatele zijn gesteld of zodanig – en niet tijdelijk – geestelijk gestoord dat zij in de onmogelijkheid verkeren om gezag uit te oefenen (art. 1:246 BW). Of iemand minderjarig is of onder curatele is gesteld, is eenvoudig na te gaan aan de hand van de geboortedatum respectievelijk gegevens uit het curatelerregister.¹ Maar of er een zodanige storing van de geestvermogens is dat sprake is van onmogelijkheid om het gezag uit te oefenen, is vanzelfsprekend aanmerkelijk lastiger. In de praktijk zal op grond van art. 1:253r BW aan de rechter worden verzocht te bepalen dat het gezag van de ouder is geschorst. Staat het kind onder voogdij, dan geldt hetzelfde, maar dan op grond van art. 1:297 BW. In de situatie waarin de rechter over een meerderjarige een mentorschap uitsprekt (art. 1:450 BW), kan hij, indien hij dat noodzakelijk acht, tevens beslissen dat het mentorschap tot gevolg heeft dat betrokkene onbevoegd wordt tot gezag (art. 1:453a BW).

Gezag heeft, zo lezen wij in art. 1:245 lid 4 BW, betrekking op de persoon van de minderjarige, het bewind over zijn vermogen en zijn vertegenwoordiging in burgerlijke handelingen. Gezag over de persoon van de minderjarige betekent dat degene die gezag heeft de zeggenschap heeft over het kind. Met andere woorden, hij is degene die de beslissingen over het kind neemt. Verder voert hij het bewind over het vermogen van de minderjarige en dat doet hij onder toezicht

van de kantonrechter. Afhankelijk van de vraag of het een ouder is die het gezag uitoefent of een voogd, is dit toezicht minder (op de ouder) of juist voortdurend en meer intensief (op de voogd). Het is belangrijk om ervan doordrongen te zijn dat voor diverse soorten beslissingen die kunnen leiden tot een aantasting van de vermogenspositie van minderjarigen toestemming van de kantonrechter nodig is. Veel minderjarigen hebben overigens geen vermogen van noemenswaardige omvang, maar bijvoorbeeld ook voor geld lenen op naam van een minderjarige, is toestemming van de kantonrechter nodig (zie art. 1:345 lid 1 onder d BW). In deze cursus zal verder niet worden ingegaan op het (toezicht) op het bewind over het vermogen van minderjarigen.

Tot slot heeft gezag betrekking op de vertegenwoordiging van de minderjarige in burgerlijke handelingen, in en buiten rechte. Beslissingen die over de persoon van de minderjarige worden genomen, zullen veelal worden gevolgd door een vertegenwoordigingshandeling, zoals bijvoorbeeld de inschrijving van een kind op een school. De vertegenwoordigingsbepaling betekent verder dat een kind in beginsel procesonbekwaam is in civiele procedures. Dat is alleen anders waar de wet dit expliciet bepaalt, zoals bijvoorbeeld in art. 1:227 lid 6 BW, waarin is bepaald dat een minderjarige ouder die haar kind ter adoptie afstaat, zelf bekwaam is om in rechte op te treden. Een minderjarige is overigens in beginsel bekwaam om rechtshandelingen te verrichten met toestemming van zijn wettelijk vertegenwoordiger, voor zover de wet niet anders bepaalt (art. 1:234 BW). Denk bijvoorbeeld aan het maken van een testament dat een minderjarige vanaf de leeftijd van zestien jaar zelf mag doen (art. 4:55 BW). En als het een rechtshandeling betreft die in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk is voor een minderjarige van die leeftijd, dan wordt de toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger verondersteld te zijn verleend (art. 1:234 lid 3 BW), bijvoorbeeld het kopen van een krentenbol door een kind van zes jaar.

■ Soorten gezag

Uit art. 1:245 BW blijkt dat er verschillende vormen van gezag bestaan, te weten:

- ouderlijk gezag: uitgeoefend door één juridische ouder of gezamenlijk door twee juridische ouders;
- gezag van een ouder en een ander dan een ouder: uitgeoefend door een juridische ouder tezamen met een persoon die niet de juridische ouder is, vaak een partner/levensgezel van de ouder, maar het kan ook een familielid of iemand uit de sociale omgeving zijn. Deze gezagsvorm is gelijkgesteld met ouderlijk gezag, hetgeen bijvoorbeeld relevant is voor het toezicht op het bewind over het vermogen dat voor ouders beperkter is dan voor voogden (art. 1:253k BW);

- voogdij, uitgeoefend door één of twee natuurlijke personen die niet de juridische ouder van het kind zijn, maar per definitie een zogenoemde derde of door een gecertificeerde instelling (een Stichting jeugdbescherming of het Nidos voor vluchtelingenkinderen).

■ Gezagsregister

Het gezagsrecht kent niet een document waarin voor alle gevallen staat aangetekend wie het gezag over een minderjarige uitoefent. Dit in tegenstelling tot het afstammingsrecht: op de geboorteakte staat vermeld wie de juridische ouders van het kind zijn. Wie op het moment van de geboorte van het kind van rechtswege met het gezag over hem is belast, moet in eerste instantie worden afgeleid uit de wet. Komt er nadien verandering in die gezagssituatie, dan wordt dat rechtsfeit aangetekend in het gezagsregister. Als er met betrekking tot een bepaald kind een aantekening is gemaakt in het gezagsregister, wordt dit tevens op de persoonslijst van het kind aangegeven (art. 2.7 lid 1 onder a4, art. 2.13 en 2.28 Wet basisregistratie personen). Een derde kan die informatie opvragen (art. 10 Besluit gezagsregisters). Het gezagsregister is een openbaar register waarop alle rechtbanken zijn aangesloten en dat ook door die rechtbanken wordt bijgehouden. De tekst van art. 1:244 BW duidt nog op het bestaan van meerdere gezagsregisters, maar die zijn in 2012 vervangen door één centraal gezagsregister. Een belanghebbende kan nu bij elke rechtbank terecht om informatie uit dat gezagsregister op te vragen en hoeft daarvoor niet meer, zoals voorheen, naar het gezagsregister van het arrondissement waarin het kind is geboren. In art. 2 Besluit gezagsregisters is bepaald wat er precies in het gezagsregister wordt aangetekend. Dat zijn uiteraard alle rechterlijke beslissingen die worden genomen over de toekenning van gezag, de omzetting van gezamenlijk gezag in eenhoofdig gezag of omgekeerd en de beperking of beëindiging van gezag, maar bijvoorbeeld ook de aanwijzing door een ouder van een voogd voor het geval van zijn voortijdige overlijden en de aantekening van gezamenlijke gezagsuitoefening van ouders die niet zijn getrouwd of in een geregistreerd partnerschap verbonden (art. 1:252 BW).

A2

Ontstaan gezag van rechtswege

CASUS 1

Elizabeth

Elizabeth is in 2005 geboren uit Anna. Anna was destijds getrouwd met Monique. Voor de verwekking van Monique is gebruikgemaakt van het sperma van een vriend van beide vrouwen, Harm. Elizabeth groeit op bij Anna en Monique. Ze weet wie haar biologische vader is en af en toe is er ook contact. Juridisch is er nooit wat geregeld.

a Wie heeft/hebben gezag over Elizabeth?

---

b Zou uw antwoord op vraag a anders luiden als Monique een man zou zijn?

---

c En zou uw antwoord op vraag a anders luiden als Harm Elizabeth na de geboorte had erkend?

■ Algemeen

De wet schrijft voor wanneer in welke verschillende situaties gezag van rechtswege ontstaat. Zoals hiervoor in A1 aangegeven, wordt dit gegeven niet in een officieel document aangetekend. De derde die wil weten wie is belast met het gezag over het kind, moet dit afleiden uit de wettelijke bepalingen ter zake.

■ Kind geboren binnen huwelijk/ geregistreerd partnerschap

Iets meer dan de helft van het aantal kinderen dat in Nederland per jaar wordt geboren, heeft twee juridische ouders die met elkaar zijn getrouwd of in een geregistreerd partnerschap verbonden.² Zijn de vader en de moeder met elkaar getrouwd, dan zijn zij van rechtswege gezamenlijk belast met het gezag (art. 1:252 lid 1 BW). Hetzelfde geldt als zij in een geregistreerd partnerschap zijn verbonden (art. 1:253aa lid 1 BW). Wordt het kind geboren binnen het huwelijk of geregistreerd partnerschap van twee vrouwen, dan is de vrouw uit wie het kind niet werd geboren, de zogenoemde duomoeder, niet per definitie de juridische moeder van het kind. Er zijn derhalve twee situaties denkbaar:

1. de duomoeder is de juridische moeder en
2. de duomoeder is niet de juridische moeder.

De duomoeder is de juridische moeder als zij het kind voor de geboorte heeft erkend (art. 1:203 BW) of omdat bij de geboorteaangifte een donorverklaring is overgelegd (art. 1:198 lid 1 onder b BW). In dat geval zijn de geboortemoeder en de duomoeder belast met het gezamenlijk gezag op grond van art. 1:251 lid 1 BW (in geval van huwelijk) of art. 1:253aa BW (in geval van geregistreerd partnerschap). Genoemde verklaring moet zijn afgegeven door de Stichting donorgegevens kunstmatige bevruchting en er moet uit blijken dat de identiteit van de donor voor de geboortemoeder onbekend is. In alle andere gevallen is de duomoeder niet van rechtswege de juridische ouder en wordt er derhalve niet voldaan aan de twee in art. 1:251 c.q. art. 1:253aa BW gestelde vereisten om van rechtswege belast te zijn met gezamenlijk gezag: er moet 1) sprake zijn van een huwelijk c.q. geregistreerd partnerschap én er moet 2) sprake zijn van twee juridische ouders. Maar ook in deze situatie,